

Regionalt utvecklingscentrum för förskola/skola

LUN2020/59

**Verksamhetsberättelse för
Regionalt Utvecklingscentrum (RUC)
2020**

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning.....	4
1. RUC:s ändamål och syfte	4
2. Skolutvecklingsforskning och samverkan	5
Samverkan.....	6
Nätverk	6
RUC:s regionala nätverk	6
Specialpedagogiskt-samråd	6
Nätverket för IKT-Strategier	7
Lärarytelse	7
Forskning.....	9
Skolverket.....	11
Nätverksstöd för språk-, läs- och skrivutveckling (NCS).....	11
Nätverk för samordnare inom området Nyanländas lärande	12
Samverkan RUC Nationellt.....	12
Professionssatsningar	13
Studie och Yrkesvägledning i en föränderlig tid	13
LISA-PLOT	13
Att organisera för skolframgång.....	14
Övrig samverkan	14
3. RUC informerar	15
4. RUC:s ekonomi	15
RUC:s organisation och styrelse.....	15
Sammanställning av RUC:s aktiviteter 2020	16

Sammanfattning

RUC:s arbete sammanfattas i årliga verksamhetsberättelser. Tillsammans med regionens huvudmän har RUC, under många år, haft *samverkan* som ett ledord i sitt arbete. RUC samfinansieras av skolhuvudmännen samt Karlstads universitet. Genom gemensam verksamhet vill RUC utveckla och fördjupa arbetet med skolutveckling, lärarutbildning, forskning med relevans för de olika skolformerna. RUC:s verksamhet leds av en styrgrupp med ledamöter från universitetet och kommunerna som till sin hjälp har en föreståndare, en vetenskaplig ledare samt ett mindre kansli. RUC har från 2019 fått möjlighet, med bidrag från LUN och universitetet att utveckla arbetet med en digital samverkansplattform; Pedagog Värmland. Detta har inneburit nya möjligheter för RUC att sprida erfarenheter och kunskaper inom samtliga skolformers verksamhet och nu också inom forskning och lärarutbildning. Under det gångna året med pandemin har pedagog Värmland varit en viktig arena för digitalsamverkan. Exempelvis vid den ämneslärardag som genomfördes i samverkan med lärarutbildningen under hösten.

Digitalisering har varit ett stort fokus under året och vi har initierat ett arbete som vi kallar för digitalexperimentverkstad. Det är tänkt att mynna ut i fortbildning för lärarutbildare vid Karlstads universitet. Vi har plockat upp signaler från rektorer, IKT-nätverk (RUC), lärare och lärarstudenter som uttryckt att lärarstudenterna vid Karlstads universitet behöver en övergripande kännedom om de vanligaste digitala systemlösningarna som finns i kommunernas skolorganisationer. Man uppmärksammar även avsaknaden av lärarstudenternas kännedom om vanligt förekommande pedagogiska digitala verktyg, hur de fungerar (teknisk kompetens), men även hur, när och om de är lämpliga att använda (digital pedagogisk kompetens), liksom exempelvis specialpedagogiska perspektiv.

För att säkerställa förskola och skola på vetenskaplig grund har RUC:s modell för skolutveckling analyserats utifrån ett vetenskapligt perspektiv med hjälp av en praktikteori (2019). RUC:s vetenskapliga ledare och föreståndare har arbetat vidare utifrån denna analys under året 2020. Dels genom professionssatsningen ”att organisera för skolframgång” men även LISA-PLOT som förutom att det är en professionssatsning inom RUC också har forskningsfokus på struktur och ledningsnivå.

Inledning

I forskningspropositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige. Tar de upp att ”en förutsättning för den praktikinära forskningen är att det finns en långsiktig och hållbar samverkan mellan lärarutbildningen och skolhuvudmän. Praktikinära forskning i samverkan är en viktig pusselbit för att bidra till kompetensförsörjningen inom lärarutbildningen då lärarutbildare forskar mitt i undervisningsvardagen tillsammans med lärare i skolan och förskolan samtidigt som deras vetenskapliga kompetens stärks. Etablerade samverkansstrukturer utgör också grunden för andra relaterade samarbeten, t.ex. kring arbetsintegrerad lärarutbildning, verksamhetsförlagd utbildning (VFU), lärarstudenters examensarbeten och professionens utveckling” (Prop. 2020/21:60).

RUC har för avsikt att bidra till att dessa långsiktiga samverkansstrukturer etableras och arbetas vidare med över tid. Totalt är det 18 samverkanskommuner som har samverkansavtal med RUC:s samtliga Värmlandskommuner samt Degerfors och Åmål. Våra prioriterade områden är; professionssatsning, rekrytering till Kaus lärarutbildningar genom att bidra till praktikperspektivet vid lärarutbildningen (Värmlandsmodellen), att sprida forskning i våra olika satsningar på Pedagog Värmland samt RUC:s hemsida. Att bidra i arbetet med praktikutvecklande forskning (ULF) genom att ta fram olika modeller för samverkan. Vi har under flera år också initierat olika nätverk som har till syfte att skapa samverka mellan universitetet och samverkanskommunerna i ett mer långsiktigt perspektiv med utveckling och forskningsfrågor.

1. RUC:s ändamål och syfte

Regionalt utvecklingscentrum (RUC) vid Karlstads universitet är, sedan 1997, ett formaliserat nätverk mellan universitetet och kommunerna i regionen. Genom gemensam verksamhet vill RUC utveckla och fördjupa det, för parterna, angelägna arbetet med skolutveckling, lärarutbildning, forskning.

RUC ska verka för att forskning når förskolans/skolans verksamhet och att förskolans/skolans frågor når forskningen.

- RUC ska ha beredskap att ge stöd vid nya reformer inom förskola, skola och lärarutbildning
- RUC ska medverka till att formalisera samarbetet mellan kommuner – skolor och yrkesverksamma lärares medverkan i lärarutbildning. Lärarutbildning och RUC:s verksamhetsmål blir att implementera Värmlandsmodellen och följa upp detta arbete.
- RUC ska utveckla olika professionssatsningar för personal verksamma inom samtliga skolformer i samverkan med samverkanskommunerna.

Grundtanken med RUC vid Karlstads universitet är att skapa en mötesplats för medarbetare inom skol- och förskoleverksamhet, för lärarutbildare och för forskare. Syftet är att personer från olika verksamhetsfält träffas och får ta del av olika perspektiv och uppfattningar. Det kan i sin tur ge upphov till ny kunskap som kan leda till lösningar på problem inom de olika verksamheterna. Nätverksarbetet kan därmed få gynnsamma effekter både för lärarutbildningen, skol- och förskoleverksamheten och för forskningen.

2. Skolutvecklingsforskning och samverkan

Kollegialt lärande med RUC:s professionsutvecklingsmodell

Vår huvudsakliga samverkan ligger i den uppbyggda infrastrukturen för kollegialt lärande som RUC och samverkanskommunerna gemensamt uppbyggt genom åren. Denna infrastruktur och modell grundar sig i skolutvecklingsforskning där några forskare har varit särskilt betydelsefulla så som M. Ekholm, U Blossing, H-Å Scherp och A Forssten Seiser. Kort kan man beskriva RUC:s professionsutvecklingsmodell på följande sätt. Lärare deltar under ett och ett halvt år (åtta tillfällen) i närträffar vid Karlstads universitet för att bidra med erfarenhetsutbyte och ta del av aktuell forskning kring ett aktuellt tema. Rektor utser en lärledare som har mandatet att leda skolans kollegiala arbete mellan träffarna. Dessa lärledare får en särskild utbildning i att organisera för erfarenhetsutbyte på hemmaplan med hjälp av olika samtalsmodeller samt att de får kunskap i skolutvecklingsprocessen och hur man genomför ett förbättringsarbete i sin organisation. Man kan säga att lärledarna och deras kollegor bidrar till förutsättningen för att ta emot det ”nya” i organisationen.

Satsningarna leds av projektledare från Karlstads universitet. Styrkan i satsningarna är att upplägg och inriktning på innehåll, liksom ansvar och genomförande, bestäms av universitet och kommuner tillsammans. RUC:s projektledare för satsningen följer hela processen. Många av föreläsarna kommer från andra lärosäten, och genom att planera och genomföra de olika närträffarna uppbygger RUC:s projektledare successivt ett viktigt forskarnätverk.

RUC:s satsningar i nätverksform bygger på kollegialt lärande och syftar till att etablera och stärka strukturer som ger förutsättningar för fortsatt utvecklingsarbete - även efter att den aktuella satsningen avslutats. Utgångspunkter är förskolans/skolans styrdokument och elevernas måluppfyllelse. En viktig utgångspunkt för RUC är att driva arrangemangen så att kostnaden blir på en nivå som gör det möjligt för deltagare från RUC:s samtliga samverkanskommuner att delta.

Denna struktur har RUC:s vetenskapliga ledare analyserat utifrån ett teoretiskt ramverk. Analysen visar att modellen har en vetenskaplig grund och att det är flera dimensioner som samverkar: infrastrukturen med exempelvis roll- och ansvarsfördelning, läruppgifterna mellan träffarna och uppföljning av dessa, hur erfarenhetsutbytet och lärandet organiseras i respektive kommun. Andra aspekter som framkommer är maktbalans och en traditionell och hierarkiska kunskapssyn. I analysen väcks frågor som exempelvis ”Vad skulle hända om närträffarna förläggs till kommunerna istället för på universitetet?”, vilket skulle kunna vara ett sätt att utmana och förändra denna traditionella och hierarkiska kunskapssyn. 2020 har varit ett år då vi varit digitala och på ett nytt sätt fått möjligheten att samverka genom att deltagarna är kvar på hemmaplan. Vad vi hitintills kan säga är att det varit lyckat. Deltagare har tack vare digitala möten haft möjlighet att fortsätta sin fortbildning då vi inte fått resa. Vi har skapat digitala lärgrupper i professionsutvecklingsarbetet och lärandesamtal har varit den huvudsakliga samtalsmodellen för det kollegiala lärandet. Att kunna skapa dessa grupper tekniskt har varit en förutsättning och mycket värdefullt.

Samverkan

RUC:s huvudsakliga samverkan är mellan våra avtalskommuner, lärarutbildning, rektorsutbildningen och uppdragsutbildning vid Karlstadsuniversitet.

RUC samverkar med de centrumbildningar/rådgivande kommittéer som finns i LUN:s verksamhet. RUC har varit representerade i centrumbildningen SMEER:s styrelse samt i referensgruppen för forskarskolan FUNDIG.

Vi har några olika arrangemang för samverkan bland annat genom nätverk, professionssatsningar, plattformssamverkan och ULF (utveckling lärande och forskning) står olika modeller i fokus.

Nätverk

Skolinspektionen lyfter i sin rapport *Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet Förutsättningar och arbetsformer i grundskolan* (2019) att i välfungerande skolor har man en strukturerad samverkan med lärosäten och att detta är betydelsefullt för måluppfyllelsen. De lyfter även upp styrkan i att det finns tillgång till arenor där kunskap kan spridas, som exempelvis nätverk eller webbaserade forum för kunskapsspridning. Detta stärker RUC:s strategi att de nätverk vi initierat, tillsammans med skolchefer och forskare, bidrar till att stärka skolors arbete på vetenskaplig grund. Syftet med nätverken är att skapa en mötesarena för olika professioner där man som deltagare får möjlighet till erfarenhetsutbyte och tillgång till aktuell forskning som kan leda till olika förbättringsarbeten i kommunerna över tid. Deltagarna i nätverken utses av skolcheferna i kommunerna och nätverksträffarna sker vid 4-6 tillfällen per läsår.

RUC:s regionala nätverk

Specialpedagogiskt-samråd

Karlstads universitets specialpedagogiska avdelning och RUC har gemensamt initierat till ett samråd för specialpedagoger och speciallärare. Kerstin Göransson, professor i specialpedagogik är den vetenskapligt sammanhållande personen i detta samråd.

Övergripande syfte: bidra till en hållbar utformning och utveckling av specialpedagogisk verksamhet baserad på forskning och beprövad erfarenhet i regionens kommuner samt att stärka det specialpedagogiska perspektivet i vår region. Karlstads universitet ser möjligheter att via samrådet utveckla ett starkare samarbete med kommunerna i frågor som rör det specialpedagogiska fältet.

Kommunernas kompetens och behov av kompetens, samt rekryteringsfrågor är centrala frågor som vi samverkar om.

Samrådet har varit en del av utformningen av det nya mastersprogrammet i utbildningsledning dels genom samtal men också genom att besvara en enkät i området. Enkäten skickades även ut till skolchefer som hade möjlighet att inkomma med sina synpunkter. Programmet är sökbart våren 2020.

Vi har påbörjat ett arbete med att planera en gemensam dag för specialpedagoger och verksamma lärare vid Kau. Då vi ställt om till digital verksamhet har vi beslutat att dela upp denna dag till två halvdagar. Utgångspunkten är den kartläggning vi genomförde förra året bland specialpedagoger och är tänkt som en fortbildning för specialpedagoger i vår region. Teman utifrån kartläggning är inkludering i förskola skola och elevhälsa.

Nätverket för IKT-Strategier

Skolchefgruppen har gett RUC i uppdrag att ordna en mötesplats för IKT-strategier som ger möjlighet till erfarenhetsutbyte för den strategiska nivån. Nätverket träffas två gånger/termin. Vi har genomfört en enkät för att identifiera vilka områden som är angelägna att ha ett erfarenhetsutbyte om. Syftet med IKT-nätverkets träffar är att deltagare i nätverket får möjlighet till erfarenhetsutbyte och forskningsinspel utifrån de teman vi gemensamt ringat in. Nätverket bidrar till att utveckla strategier och förutsättningar för rektorer och pedagogers lärande gällande digitalisering. Forskning om digitaliseringens påverkan på undervisningen och lärande är en viktig del i nätverkets arbete. Barn och elever ska kunna utveckla adekvat digital kompetens. Nätverket kan bidra till forskningen utifrån undervisningspraktiken.

Inom IKT- nätverket har vi bildat några mindre arbetsgrupper. En grupp som arbetar med en dag som vi kallar för WETT-dag, där WETT står för *Wärmland Educational Technology Transformation*. Dagen riktar sig till rektorer och skolchefer och kommer att genomföras under verksamhetsåret 2021. En annan grupp har arbetat med en fortbildningssatsning som kallas digital experimentverkstad och som riktar sig till lärarutbildare i syfte att bidra till studenters möjlighet att använda olika digitala resurser.

Läroarutbildning

RUC är en del av läroarutbildningens kansli där RUC bidrar med olika mötesarenor utifrån perspektivet samverkan på olika sätt. Vi har tillsammans med läroarutbildare och forskare planerat och genomfört en ämnesläroardag för högstadieläroare. Det var 22 läroarutbildare som bidrog med diskussionsföreläsningar och workshops. En Podd spelades in som ett alternativ till en forskningsföreläsning. Podden delades på pedagog Värmland och har delats och använts både i olika arbetslag i kommunerna men även vid läroarutbildningen. Niklas Gericke, Christina Olin Scheller och Martin Stolare förde samtalet och denna podd följdes sedan upp med frågor från deltagande läroare. Utvärderingen av dagen visar är viktigt och värdefullt att få samtala om sitt ämne och att ha dialogen med forskare och läroarutbildare var mycket uppskattat. Totalt deltog 110 läroare, dagen var kostnadsfri för våra samverkanskommuner.

Digitalaexperimentverkstad

Läroarutbildningen vid Karlstads universitet ska förbereda studenter inför ett komplext, ansvarsfullt och föränderligt yrkesliv. Den digitala utvecklingen ställer särskilda krav på förskoleläroares/läroares förmåga att medvetet använda digitala resurser, tillvarata digitaliseringens möjligheter för lärande och hantera de utmaningar som digitaliseringen medför i förskole-/skolverksamheten och i barnens/elevnas vardag (Ur Digitaliseringspolicy för läroarutbildningen, LUN2018).

Rektorer, IKT-nätverk (RUC), läroare och läroarstudenter uttrycker att läroarstudenterna vid Karlstads universitet behöver en övergripande kännedom om de vanligaste digitala systemlösningarna som finns i kommunernas skolorganisationer. Man uppmärksammar även avsaknaden av läroarstudenternas kännedom om vanligt förekommande pedagogiska digitala verktyg, hur de fungerar (teknisk kompetens), men även hur, när och om de är lämpliga att använda (digital pedagogisk kompetens exempelvis när det gäller specialpedagogiska perspektiv).

Läroarutbildningen behöver därför utveckla studenternas kunskaper och förmågor som de i framtiden behöver för att kunna utföra sitt uppdrag som läroare. För att

kunna få med sig denna kompetens under utbildningen behöver vi som lärarutbildare vässa och utveckla vår digitala kompetens.

Under hösten har en grupp (UPE, It, kansliet, forskare och RUC) arbetat fram innehåll och upplägg för ett kompetensutvecklingspaket för lärarutbildare som vi kallar för digitala experimentverkstäder.

Verkstäderna har utvecklats genom ett tätt samarbete med kommunrepresentanter från RUC:s IKT-nätverk (Grums, Hammarö, Sunne, Forshaga och Arvika) och grundar sig i en analys av enkätsvar från lärarutbildare angående deras digitala kompetens och vilka digitala arbetssätt de använder sig av. Varje verkstad innehåller tre olika moment:

- en till tre workshoppar,
- kollegialt lärande i verkstadens fokusområde samt
- reflektionsboksskrivande med fokus på omsättningen av lärdomar i egen praktik.

Total tid för en experimentverkstad blir därmed allt från tre till sju timmar.

Workshopparna baseras mestadels på UPEs redan befintliga utbud och experimentverkstäder kan användas som behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning.

Experimentverkstäder kommer att hållas i följande områden:

1. Kursdesign för lärande
Vad är digital pedagogisk kompetens, varför behövs det och vad blir annorlunda vid digital undervisning?
Antal workshops: 3 st.
2. Att organisera för digital undervisning
Hur strukturerar jag min kurs och hur lägger jag upp det praktiskt i Canvas?
Antal workshops: 3 st.
3. Att göra digital undervisning
Vilka digitala verktyg finns och för vilket syfte kan jag använda dem? Hur gör jag praktiskt?
Antal workshops: 3 st.
4. Interaktioner mellan studenter
Hur engagerar och planerar jag för interaktion mellan studenterna?
Antal workshops: 3 st.
5. Digitala prov och bedömning
Hur examinerar jag och på vilket sätt kan jag återkoppla digitalt både formativt och summativt?
Antal workshops: 1-3 st.
6. Kritisk granskning av digitala miljöer
Vilka aspekter behöver jag ta hänsyn till vid en kritisk granskning av digitala miljöer?
Antal workshops: 1-3 st.

Värmlandsmodellen

Sedan två år tillbaka finns ett avtal och en överenskommelse, den så kallade Värmlandsmodellen. Värmlandsmodellen syftar till att säkerställa att blivande lärare, under sin utbildning, ges möjlighet att möta och lära av förskolans/skolans särskilt skickliga lärare. Denna satsning öppnar nya möjligheter för kompetenssamverkan mellan skola och lärarutbildning. Studenter får genom Värmlandsmodellen möjlighet att, under sin utbildning, knyta samman teoretiska

kunskaper med prövad erfarenhet genom möten med verksamma förestelärare och särskilt kvalificerade lärare. Detta överensstämmer väl med Lärarutbildningens utveckling och forskningsstrategi:

Karlstads universitet formar och omformar lärarutbildning i ständigt växelspel med forskning och skolans praktik. Ledande forskning och väl utvecklad skolsamverkan är därmed förutsättningar för framstående utbildning.

I och med utnämmandet av förstelärare och särskilt kvalificerade lärare har en ny grund för kompetenssamverkan mellan skola och lärarutbildning lagts. Värmlandsmodellen är en samverkansmodell som involverar förskolans och skolans främsta lärare i blivande lärares och förskollärares utbildningar i syfte att därigenom bidra till de studerandes utveckling med de unika kompetenser som de särskilt framstående och skolaktiva lärarna besitter.

Vidare är syftet med denna samverkan att:

- öka samarbetet mellan skolväsendet och lärarutbildningen, både vad gäller grundutbildning och forskning.
- ömsesidigt och i samverkan bygga framstående utbildningar för förskollärare och lärare
- genom organiserade och formaliserade möten mellan yrkesverksamma lärare i kommunen och på universitet skapa en kompetenshöjning inom båda verksamheterna.¹

För att detta syfte skall kunna uppnås förutsätts att medverkande lärare är aktiva yrkesutövare inom förskola/skola. Lärarnas medverkan i utbildning av blivande lärare vid universitetet sker därför inom ramen för lärarnas tjänst hos kommunen. Lärarna erhåller således inte anställning vid universitetet.

Forskning

RUC ska verka för att forskning når skolans/förskolans verksamhet, och att skolans/förskolans frågor når forskningen. I SOU (2018:19) *Forska tillsammans – samverkan för lärande och förbättring* betonas vikten av att involvera verksamhetens olika aktörer och att implementeringsfasen minimeras. Förbättringsarbetet blir då en del av forskningsmetoden. Utredningen menar att praktikutvecklandeforskning är ett begrepp som påvisar att forskningens resultat ska leda till en förflyttning av praktikens forskningsgrund.

Karlstads universitet är ett av fyra universitet som fått utvecklingsmedel för att utveckla infrastrukturer och strategier för praktiktäna och praktikutvecklande skolforskning. I detta uppdrag är RUC en del av samarbetet mellan universitetets skolforskningsarena och kommunernas framtagna av angelägna områden. Här handlar det om att finna långsiktiga hållbara samarbetsformer och modeller. RUC (föreståndare och vetenskapliga ledare) ingår sedan starten i arbetsutskottet för ULF-AU och RUC:s föreståndare deltar även på Nod möten.

Lärarutbildningens utbildning – och forskningsstrategi 2020 lyfter fram denna verksamhet

Universitetet stödjer skolutveckling, skolförlagd forskning och kompetensutveckling av verksamma lärare. De rön och den kompetens som

¹ Med lärare avses även förskollärare anställda i fritidshem, förskola och förskoleklass.

härvid utvecklas kommer även lärarutbildningen tillgodo. (Lärarutbildningens utbildning – och forskningsstrategi 2020)

Vi har under året arbetat fram avtal och överenskommelse som vi kallar för kombinationstjänster. Idén till denna modell arbetades fram på RUC:s träff för kommunlektorer. Syftet är att prova modellen med att en anställd lektor i kommunen ges möjlighet att driva ett praktikutvecklande arbete. Förbättringsarbetet är ett område som man i arbetslaget, enheten eller skolorganisationen kommit fram till är angeläget för verksamheten att lära mer om. Tre kombinationstjänster i olika skolformer är framtagna.

RUC har även i samarbete med rektorsutbildningen arbetat med att stärka skolutvecklingsforskningen internt på Kau. Vi har tillsammans startat upp SOLA-seminarier (Skolutveckling, Organisation, Lärande Aktioner) som ingår i sammanhanget för högre seminarier. Vi har haft fyra seminarier där bland annat Karlstads universitets arbete med ULF varit på agendan.

FUNDIG – RUC har lagt ut information om forskarskolan Fundig på vår hemsida. Vi är även inlett ett samarbete med att få till spridning av ”Fundigarnas” forskning och hur de kan främja en skola på vetenskaplig grund. RUC:s föreståndare ingår i rådet för Fundig.

RUC:s föreståndare ingår i styrelsen för Centrumbildningen SMEER som träffas en till två gånger/år. Punkter som varit på agendan är medelstipendium till centrumbildningarna och utfallet för SMEER, ämnesövergripande samarbete i ämnesdidaktik samt samtal om vad som förväntas av en SMEER-forskare. Övriga punkter är forskningsspridning genom Pedagog Värmland och SMEER:s verksamhetsberättelse.

Pedagog Värmland

Sedan 2019 är Pedagog Värmland en del av RUC:s verksamhet. Att kunna arrangera samverkan genom en gemensam digital plattform har vi under året erfårit varit mycket värdefullt. På denna plattform delar pedagoger/rektorer med sig av sin verksamhet/undervisning. Den ”dela-kultur” som skapats är en central del i strävan att skapa en skola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Pedagog Värmland är en plattform där pedagoger skolledare, lärarutbildare och forskare kan dela kunskap och inspireras av varandra.

Arbetet med Pedagog Värmland har kunnat fortsätta ganska oförändrat under pandemin. Behovet att dela kunskap via nätet har ökat när människor behövt kommunicera på distans.

Besöksantalet har varit fortsatt högt och jämnt under året på ca 3000 personer i veckan, i nivå med förra året. 210 nya bidrag i form av filmer, blogginlägg och artiklar har publicerats, vilket är något fler än året innan. En utveckling under året är de 20 bidrag som kommer från forskare vid Karlstads universitet där de berättar om sina aktuella forskningsresultat eller presenterar sig själva och kommande projekt.

Exempel på innehåll på webbplatsen under 2020

I artikelserien månadens forskare har man fått lära känna skolforskare som är i doktorandarbete samt seniora forskare och deras berättelse om vägen till vidare studier.

Vi har kunnat läsa många intressanta blogginlägg under året, bland annat om arbetet med elevhälsa på Råtorps skolor och Norrstrandsskolan i Karlstad, skrivna av rektor och medarbetare. Vi har även kunnat följa arbetet med språkutveckling i Värmland genom artiklar och blogginlägg från nätverket för språk-, läs- och skrivutvecklare (SOL).

Flerspråkighetsstödet Skolord som är skapat av ämneslärare och modersmåslärare har varit de mest besökta sidorna på Pedagog Värmland och har använts av lärare i hela landet. Annat innehåll som många tagit del av är filmen "Frånvaro, ledighet, skolplikt – vad gäller i skolan", en artikel om resurser för distansundervisning och en föreläsning om digitala verktyg för språkutvecklande undervisning.

Flera av de populäraste sidorna på webbplatsen är publicerade tidigare än 2020. Det visar att omsorgsfullt skapat innehåll kan vara relevant under lång tid.

Spridning

Det vanligaste sättet besökare hittar till Pedagog Värmland är genom sökträffar på Google och det näst vanligaste är att gå direkt till webbplatsen.

Vi arbetar också aktivt med att sprida innehållet på Pedagog Värmland och Facebook är en av de kanaler vi använder. Ibland får ett inlägg fart och får stor spridning där, exempelvis nådde ett inlägg om en förskollärares arbete med sång 10 000 personer i december. En film med inbjudan till en forskningsfestival på Karlstads universitet nådde 25 000 personer.

Skolverket

Nätverksstöd för språk-, läs- och skrivutveckling (NCS)

SOL i Värmland är ett regionalt nätverk för språk-, läs- och skrivutvecklare som drivs med stöd av Skolverket/ Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling (NCS). I det värmländska nätverket ingår 20 språk-, läs- och skrivutvecklare.

RUC och samordnaren har framförallt samarbetat runt innehåll och upplägg. Syftet med samarbetet är att få en gemensam stark grund för att främja alla barns och elevers språk-, läs- och skrivutveckling i hela Värmland. Innehållet för nätverket har varit att

- påbörjat en reportageserie genom Pedagog Värmland där alla huvudmän som deltar i nätverket ska få presentera ett språkutvecklande arbete som man vill visa upp. Först ut var Karlskoga och inom kort kommer ett reportage från Sunne kommun.
- Sunne kommun och Hagfors kommun har berättat för nätverket om deras SKUA-arbete som är i lite olika stadier.
- Bokcirklar kring följande böcker: "Framgångsrik undervisning i literacy"/John Hattie, "Digitala verktyg för språkutvecklande

- undervisning"/Patricia Diaz, "Skrivundervisningens grunder/Karin Forsling och Catharina Tjernberg (red) (fortsätter in på 2021).
- Föreläsning av Catharina Tjernberg och Karin Forsling "Skrivflyt och skrivkraft".
 - Föreläsning av Patricia Diaz "Digitala verktyg för språkutvecklande undervisning".
 - Föreläsning av Lisa Molin "Kritiskt digitalt textarbete i klassrummet".
 - Karlstad kommun har berättat om "Språk- och läslinjen".
 - Föreläsning av Christina Olin Scheller, Marie Nilsberth och Eva Tarander "Rum för lärande i den digitaliserade skolan".
 - Nätverket har en blogg på Pedagog Värmland där vi skriver om diverse saker inom språkområdet.

Nätverk för samordnare inom området Nyanländas lärande

Skolverket genomför insatser i perioden 2016-2019 för att stärka nyanlända elevers lärande och har inlett samarbete med olika skolhuvudmän. I erbjudandet ingår att varje huvudman utser en samordnare som ska stödja dem, rektorer och andra för att på bästa sätt kunna tillvarata Skolverkets erbjudandanden om kompetensutvecklings-insatser, stödmaterial mm. Skolverket har uppdragit till landets olika RUC att genomföra nätverksträffar, två till tre gånger per termin för respektive regions samordnare.

Vi har träffats vid tre tillfällen/termin, totalt sex träffar.

Systematiskt kvalitetsarbetet har varit huvud temat för året och vi har tagit upp kommunernas insatser och belyst detta på lite olika sätt. Ett önskemål från deltagarna var att få ta del av Säffle kommuns arbete om fjärrundervisning. Lotta Holm berättade om deras erfarenheter. I temat Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt fick vi hjälp av Josefin Nilsson som föreläste utifrån sitt pågående avhandlingsarbete. Till denna träff samverkade vi med Örebro universitets samordnarnätverk. Vi organiserade för erfarenhetsutbyte mellan dessa två nätverk. Kommunernas insatser kopplat till utvecklingsplaner och analys av dessa har också varit område vi lyft. Skolverkets material Bygga Svenska är ett stöd material som många kommuner använder fast i olika utsträckning. Lisa Markusson från Hallsbergs samordnarnätverk var och föreläste för oss hur Hallsberg arbetar med stödmaterial. Inger Olsson från Kau föreläste om erfarenheter från samverkan bästa skola kopplat till systematiskt kvalitetsarbete.

Vad vi lärt är att utvecklingsinsatser kommer oftast uppifrån och kollegialt lärande är viktigt utifrån skola på vetenskaplig grund. Samordnarnätverket är viktigt men det ser olika ut hur långt man kommit i bedömningsmaterialet. Nätverket önskar att det tas beslut på huvudmannanivå eftersom det i dag är frivilligt att använda stödmaterial. Forum, tid och stöd behövs från rektor för att komma vidare. Analyskunskap behöver utvecklas hos samtliga samordnare och detta tar vi med oss till 2021. Det är viktigt med återkoppling och uppföljning på alla nivåer.

Samverkan RUC Nationellt

Det finns ett nationellt RUC samarbete och mellan lärosätena. Det är två träffar/år och man träffas från lunch till lunch på våren och en dag på hösten. I och med Corona ställdes vårens träff in och vi beslutade om att genomföra två dagar (lunch

till lunch i november. På agendan stod bland annat Skolverkets initierade arbete med karriärvägar för lärare och rektorer.

En kartläggning av RUC:s verksamhet och organisering gjordes av Örebro universitet med Lena Öjen som ansvarig för utvärderingen. Denna återkopplas under vt 21.

Professionssatsningar

Studie och Yrkesvägledning i en föränderlig tid

Syftet med professionssatsningen var att ge deltagarna möjlighet att utvecklas inom identifierade utvecklingsområden med syfte att insatserna ska ge konkreta avtryck i den lokala skolans verksamhet. Ambitionen var att stärka studie- och yrkesvägledarnas professionalitet, långsiktigt och hållbart och möjliggöra ett samarbete och kunskapsbyggande i yrkespraktiken kopplat till vetenskap och beprövad erfarenhet. Målet med satsningen var även att ge deltagarna möjlighet att utbyta erfarenheter och knyta kontakter.

Totalt 54 anmälda studie- och yrkesvägledare som var verksamma inom grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning från 12 av regionens kommuner. Professionssatsningen omfattade åtta heldagsträffar med mellanliggande arbetsuppgifter som skulle genomföras i den vardagliga verksamheten. Upplägget genomsyrades av ett processinriktat, verksamhetsnära arbetssätt i dialog med deltagarna. Varje träff hade ett bestämt tema och innehållet utformades tillsammans med deltagarna som beskrev sitt behov och projektteamet utformade nästkommande träff och läruppgifterna utifrån det beskrivna behovet, tillsammans med forskare eller annan expert inom temat. Teman har varit att undersöka studie- och yrkesvägledning och professionens roll i organisationen, det systematiska kvalitetsarbetet, skolans förändringsarbete, elevers hälsa och motivation och mediavanor samt migrationsprocessen och ett interkulturellt perspektiv på studie- och yrkesvägledning.

Satsningen avslutades i september 2020.

LISA-PLOT

Linking Instruction and Student Achievement – Professional Learning Observations of Teaching (LISA-PLOT) genomförs som ett tvåårigt praktikutvecklande forskningsprojekt inom ramen för den nationella satsningen Utbildning Lärande Forskning (ULF). I projektet kombineras professionsutveckling med praktikutvecklande forskning och bygger på ett avtalat samarbete mellan Karlstads universitet, Regionalt Utvecklingscentrum i Värmland, Eda kommun, Karlskoga kommun, Karlstads kommun och Kils kommun. Det vetenskapliga syftet med projektet är att undersöka dels om användning av kollegial observation och återkoppling utifrån forskningsbaserade kriterier kan bidra till utveckling av svensklärares undervisning, dels om samarbetet inom en regional ämnesdidaktisk nätverksmodell, bestående av forskare, lärare, utvecklingspedagoger (lärledare) och rektorer, kan bilda en långsiktigt hållbar infrastruktur för samarbete om fortsatt praktikutvecklande forskning och professionsutveckling.

Under 2020 har ett fyrtiotal svensklärare i mellanstadiet och högstadiet fullföljt professionsutvecklingsdelen av projektet tillsammans med lärledare och rektorer från de fyra kommunerna. Genomförda aktiviteter har bestått av sju närträffar (den sista närträffen hölls 18 feb 2021), återkommande individuell observation och återkoppling och lokala lärgruppsmöten mellan varje närträff, fem möten mellan

forskargrupp och lärledare samt tre rektorsträffar. De fem sista närträffarna genomfördes digitalt p g a pandemiläget. Inga planerade aktiviteter har dock ställts in till följd av pandemin. Lärares och lärledares utvärdering av projektets genomförande och effekter rapporteras separat baserat på enkäter som besvarades vid den sista närträffen.

Genomförandet av LISA-PLOT baseras på gemensam finansiering av ULF (Karlstad-noden) och RUC. Projektet har letts av Michael Tengberg. Övriga deltagare i projektgruppen har varit Monica Evermark, Anette Forssten Seiser, Marie Pilfalk och Marie Wejrum.

Att organisera för skolframgång

I september 2020 startade vi upp professionssatsningen att organisera för skolframgång.

Behovet av att kunna kartlägga och tydliggöra förskolans/skolans förbättringsbehov är av stor vikt för verksamhetens utvecklingskapacitet. Att leda förbättringsarbete i den egna organisationen är inte alltid självklart och enkelt. Verksamheter är i en ständig förändring. Det behövs kompetens för att både leda processer och veta hur detta arbete görs över tid. Utifrån forskning och beprövad erfarenhet vet vi att en skola på vetenskaplig grund, som verkar för att minska kvalitetskillnader, gör skillnad för att nå framgång i skolutvecklingsarbete.

Syftet är att etablera och stärka strukturer som ger förutsättningar för fortsatt utvecklingsarbete - även efter att den aktuella satsningen avslutats. Utgångspunkt är förskolans/skolans styrdokument och elevernas måluppfyllelse. Satsningarna planeras och genomförs av RUC och har sin styrka i att skolutvecklingen görs tillsammans.

Vår utgångspunkt är en förskola/skola på vetenskaplig grund och därför får deltagarna pröva och genomföra olika aktiviteter mellan träffarna. Aktiviteterna genomförs i den egna verksamheten och bearbetas sedan utifrån ett aktionsforskande förhållningssätt. Andra erfarenheter som deltagarna får ta del av är olika samtalsmodeller som främjar det kollegiala lärandet. Vi uppmuntrar deltagarna att initiera nya eller fokusera på pågående utvecklingsinsatser och systematiskt genomföra ett förbättringsarbete med stöd av ett organiserat kollegialt lärande. Genom detta upplägg blir lärandet tillgängligt både för enskilda deltagare och deras organisationer. Denna satsning inkluderar även ett lärande inom RUC och möjliggör för RUC att bidra och stödja skolhuvudmännen i deras systematiska kvalitetsarbete.

Upplägg och innehåll

Processledare för satsningen är Anette Forssten Seiser och Monica Evermark som arbetar utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt och med ett forskningsbaserat innehåll. Fokus handlar om att undersöka den egna skolans förbättringskapacitet, det vill säga förbättringshistoria, förbättringsfaser, förbättringsroller och infrastruktur. Upplägget för denna satsning är att alla träffar utom den sista är digitala.

Övrig samverkan

Monica medverkar i projektet **Värmland läser** och är med i styrgruppen för detta projekt. Medverkar gör även dekan för lärarutbildningen. Ett av RUC:s prioriterade verksamheter är läs- och skrivutveckling och att få ingå i denna satsning ligger väl i vår verksamhet.

3. RUC informerar

RUC:s kommunikationsvägar är hemsidan på Kau, Facebook, Pedagog Värmland och på pedagog Värmlands Facebook sida. Vi har arbetat fram en tydligare struktur på vår hemsida och gjort en plan för hur vi och vart vi publicerar aktuella händelser. Vi lägger ut ett nyhetsbrev i anslutning till terminsuppstart och terminsmitt höst och vår. Vi har lagt ut mer bilder och presenterar oss vad vi i stora drag arbetar med. Skolchefgruppen är en viktig grupp för att få ut aktuell information om RUC:s olika aktiviteter.

4. RUC:s ekonomi

Medlemsavgifter från samverkanskommunerna utgjorde 1 320 000 kr medan universitetets bidrag var 1 000 000 kr, belopp som har sin grund i samverkansavtalen. Övriga intäkter under 2020 var framför allt deltagaravgifter till RUC:s professionssatsningar, Skolverkets satsning samordnare för nyanländas lärande och bidrag från NCS är medel som möjliggör verksamhet för våra samverkanskommuner där det inte tas ut någon avgift.

RUC definieras som ett projekt och behåller sina medel från ett år till ett annat. RUC eftersträvar att ha ett baskapital om ca 1,5 - 2 miljoner kronor – för att kunna ta initiativ och agera snabbt. Årets verksamhet och ekonomi stämmer väl överens med den planering och budget gjordes inför RUC 2020. Vi har fått ett något positivare utfall än planerat. Detta beror på att vi inte haft kostnader för lokaler, fika eller resor för föreläsare.

RUC 2020-12-31

IB 2020-01-01	2 770
Intäkter	
Externa intäkter	2 199
Interna intäkter	1 004
Summa intäkter:	3 203
Kostnader	
Personalkostnader	1 990
Drift	193
Interna kostnader	613
Summa kostnader:	2 795
Årets resultat	408
UB 2020-12-31	3 178

RUC:s organisation och styrelse

Avtal och organisatorisk tillhörighet

Från 1 januari 2014 tillhör RUC lärarutbildningens kansli och rapporterar till Lärarutbildnings-nämnden. 18 kommuner och Karlstads universitet hade den 1 december 2020 pågående samverkansavtal om RUC.

RUC:s styrelse och kansli

RUC:s verksamhet leds av en styrelse som till sin hjälp har en föreståndare, en vetenskaplig ledare samt ett mindre kansli. Styrelsens ordförande hämtas från

kommunerna. Monica Evermark är RUC:s föreståndare (100%), Anna Hidén (75%) är administratör. Vetenskapligledare är Anette Forssten Seiser, (20%) och Tobias Berger (50%) projektledare för Pedagog Värmland.

Den 1 december 2020 ingår i RUC:s styrgrupp:

Ordförande Carin Hedengård, Arvika kommun

Ledamöter från kommunerna: Fredrik Norlin, Kristinehamns kommun, Maria Kjällström, Karlstads kommun, Thomas Nilsson, Grums kommun och Björn Svantesson från Hammarö kommun. Ledamöter från Karlstads universitet: Lotta Österling, programledare (VIG), Katarina Ribaeus, representant från forskningsrådet, Maria Jansdotter Samuelsson, chef lärarutbildningens kansli

Övriga adjungerade är; Ulf Buskqvist, chef för rektorsutbildningen, Jessica Ericsson, dekan för lärarutbildningen och Anette Forssten Seiser, vetenskapliga ledare för RUC från Karlstads universitet. Lotta Rajamäki TCO och Catherine Sonesson SACO.

Styrelsen hade under 2020 fem protokollförda möten, ett styrgruppsmöte ställdes in på grund av pandemin. Samtliga underlag inför styrelse och AU möten samlas i en gemensam mapp på BOX. Styrelsemötena utgör en viktig arena för samtal mellan skolhuvudmän, universitet och fackliga organisationer.

Arbetsordning

Arbetsordningen är styrgruppens ram och den bifogas i denna verksamhetsberättelse . (Bilaga 1)

Sammanställning av RUC:s aktiviteter 2020

För att få en översikt av vilka kommuner som deltagit i RUC:s verksamhet finns här en sammanställning av professionssatsningar. Det som inte framkommer här är de aktiviteter som sker digitalt på exempelvis Pedagog Värmland som har ca 3000 besökare /vecka. Totalt är det ca 2500 deltagare som besökt RUC:s verksamhet detta år.

Aktiviteter 2020	Att organisera för	LISA-PLOT	Studie- och yrkesvägledare i en föränderlig tid	2 dagar för personal inom Fritidshemsverksamheten	Endags-evenemang ²
Antal anmälda	56x3	55x6	56	59x2	759
Målgrupp	Lärare med skolutvecklings-ansvar	Sv. lärare åk 4-9	Studie- och yrkesvägledare	Personal inom fritidshem	
Arvika			x	x	x
Degerfors			x	x	x
Eda	x	x	x		x
Filipstad			x	x	x
Forshaga			x	x	x

² Dag om undervisningsstrategier för ämneslärare och föreläsning med Craig Barton, 25/9.

Föreläsning med Susanne Kjällander om digitalisering i förskola/skola 30/9. Föreläsningar om språk kopplat till digitalisering med Lisa Molin och Patricia Diaz för lärare i grundskola 8/10.

Ämneslärardag för åk 7-9, tema ämnesdidaktiska modeller 27/10 samt. föreläsning om lektionsdesign med Helena Wallberg den 8/12.

*) Kommuner som inte RUC har avtal med.

Grums					X
Hagfors	x		x		X
Hammarö			x		X
Karlstad	x	x	x	x	X
Kil	x	x	x	x	X
Kristinehamn			x		X
Munkfors					X
Storfors			x	x	X
Sunne	x		x		X
Säffle	x		x	x	X
Torsby					X
Åmål			x		X
Årjäng				x	X
Karlskoga*		x			X
Motala*					X
Hällefors*					X
Friskola	x		x		X
Örebro m.fl.					X

Övriga aktiviteter som inte är inräknat i ovanstående är
Lärledarträffar 5 st och 3 st rektorsträffar i LISA-PLOT.
RUC:s styrelsemöten 5 x ca 14 pers.

Nätverk 2020	Samordnare för nyanländas lärare	SOL-nätverket	IKT-nätverket	Specialpedagogiskt samråd
Antal anmälda	23x6	20x6	25x4	23x4
Målgrupp	Samordnare	Lärare med utvecklingsansvar	IKT-strategier eller motsvarande	Specialpedagoger eller speciallärare
Arvika	x	x	x	x
Degerfors	x		x	x
Eda	x	x	x	
Filipstad	x	x	x	x
Forshaga	x	x	x	x
Grums	x	x	x	x
Hagfors	x	x	x	x
Hammarö	x	x	x	x
Karlstad	x	x	x	x
Kil		x	x	
Kristinehamn	x	x	x	
Munkfors		x	x	
Storfors		x	x	
Sunne	x	x	x	x
Säffle		x	x	x
Torsby	x	x	x	x
Åmål			x	x
Årjäng	x	x		x
Karlskoga*		x	x	

Friskola		x		
----------	--	---	--	--

Sammanställning av samtliga skolformer i RUC:s samverkanskommuner

Pedagogiskt verksamma i förskola/skola:

Förskola	2 761	
Förskoleklass	190	
Fritidshem	1 042	
Grundskola	2 528	
Gymnasieskola	945	Totalt: ca 7 466

Barn/Elever:

Barn 1-5	14 121	
Förskoleklass	3 158	
Fritidshem	12 603	
Grundskola	28 960	
Gymnasieskola	10 960	Totalt: ca 69 802